

เครือข่ายอุตสาหกรรม แป้งมันสำปะหลังไทย

Thailand Tapioca Starch Newsletter

ปีที่ 10 ฉบับที่ 36 ประจำเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2562

บรรณาธิการแถลง

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน จดหมายข่าวฉบับที่ 3 ของปี 2562 ได้กลับมาพบกับท่านผู้อ่านอีกครั้ง ซึ่งยังคงเต็มไปด้วยเนื้อหาสาระต่าง ๆ เช่นเดิม ขณะนี้ประเทศไทยประสบปัญหาสำคัญเรื่องโรคใบด่างมันสำปะหลัง ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตและมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังของไทย จดหมายข่าวฉบับนี้จึงได้รวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว คือ ครม. ไฟเขียว งบฯ 270 ล้าน อนุมัติจ่ายชดเชยเกษตรกรที่ประสบปัญหาโรคใบด่างมันสำปะหลัง และการดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์เพื่อเร่งดันเอฟทีเอมันสำปะหลังไทยให้สามารถครองอันดับ 1 ของโลกได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ทาง สวทช. ได้กำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์: Life Cycle Assessment: LCA” และ “การประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์: Carbon Footprint of Products: CFP” นอกจากนี้ ท่านจะได้พบกับบทความเรื่อง “มันสำปะหลัง” จากพืชเศรษฐกิจฐานเกษตรกรรม...สู่พืชเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม และ “มหันตภัยโรคใบด่างมันสำปะหลัง...เป็นแล้วไม่มีทางรักษา ต้องทำลายเท่านั้น” ท่านยังสามารถติดตามข่าวสารและสถานการณ์ของดวงอุตสาหกรรมมันสำปะหลังเพิ่มเติมได้ที่ www.thailandtapiocastarch.net และ Facebook: Thailand Tapioca Starch

ข่าวและสถานการณ์เด่น ในอุตสาหกรรม

ครม. ไฟเขียว งบฯ 270 ล้าน อนุมัติจ่ายชดเชย

น.ส.รัชดา ธนาดิเรก รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ว่าด้วยเรื่องการดูแลเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ที่ได้รับความเสียหายจากโรคระบาดใบด่างในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี บุรีรัมย์ นครราชสีมา ปราจีนบุรี ศรีสะเกษ สระแก้ว สุรินทร์ และอุบลราชธานี โดยครอบคลุมพื้นที่ 40,000 ไร่ จากพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั่วประเทศที่มี 4 ล้านไร่ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยดูแลแก้ไขไปแล้ว 2,000 ไร่ และเมื่อวันที่ 10 ก.ย. ที่ประชุม ครม. ได้เห็นชอบในแนวทางที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอมาในการแก้ไขปัญหาโรคใบด่างคือ จะต้องมีการขุดถอนทำลายต้นและกิ่งพันธุ์มันสำปะหลังที่มีเชื้อของโรคใบด่าง

ทางกระทรวงเกษตรฯ ได้เสนอขอให้ ครม. อนุมัติการดูแลชดเชยเกษตรกรไร่ละ 3,000 บาท พร้อมทั้งเสนอแนวทางการฝังกลบเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคใบด่าง ซึ่งกระทรวงเกษตรฯ ได้เสนอขอค่าชดเชยไร่ละ 3,000 บาท โดย ครม. เห็นชอบในหลักการ และ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และ รมว.กลาโหมได้มอบหมายให้สำนักงบประมาณไปดูแลเรื่องการจัดสรรงบประมาณและกลับมาเสนอที่ประชุมให้ ครม. อนุมัติวงเงินอีกครั้ง โดยกระทรวงเกษตรฯ ได้เสนอขอของงบประมาณกลางจำนวน 270 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม พล.อ. ประยุทธ์ได้กำชับให้กระทรวงเกษตรฯ และกระทรวงมหาดไทยได้ดูแลเรื่องการนำเข้าท่อนพันธุ์ที่อาจมีเชื้อของโรคใบด่างติดตามจากประเทศเพื่อนบ้านด้วย

ที่มา: คม ชัด ลึก วันที่ 10 ก.ย. 2562 (<http://www.komchadluek.net/news/economic/387774>)

‘พาณิชย์’ เร่งดันเอฟทีเอสสร้างแต้มต่อมันสำปะหลังไทย ครองแชมป์โลกอย่างยั่งยืน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เผยแม้สภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกชะลอตัว แต่ไทยยังครองแชมป์ผู้นำการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสูงที่สุดในโลก นำหน้าประเทศอื่นหลายเท่าตัว ชีระยะยาวตลาดโลกยังต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มขึ้น เป็นโอกาสทองของผู้ประกอบการไทยที่จะขยายตลาด พร้อมเดินหน้าเจรจาเอฟทีเอต่อเนื่อง สร้างแต้มต่อให้สินค้ามันสำปะหลังไทยเติบโตอย่างยั่งยืน

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เปิดเผยว่า มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย ทำรายได้ให้เกษตรกรชาวไร่อ้อย การจ้างงาน รวมทั้งสร้างรายได้จากการส่งออกให้กับประเทศมากเป็นอันดับ 4 ของสินค้าเกษตรทั้งหมด (รองจากข้าว ยางพารา และผลไม้) โดยไทยส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญ เช่น แป้งมันสำปะหลัง มันสำปะหลังเส้น และสตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง เป็นต้น ซึ่งไทยครองแชมป์ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

ทั้งนี้ นอกจากไทยจะมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกมันสำปะหลังแล้ว ความตกลงการค้าเสรี หรือเอฟทีเอ ถือว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ส่งผลให้ไทยเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมากที่สุดในโลก เนื่องจากช่วยขจัดอุปสรรคภาษีนำเข้าในประเทศคู่ค้า ทำให้ไทยได้แต้มต่อด้านราคา จึงมีโอกาสในการส่งออกและแข่งขันมากขึ้น

นางอรมน เพิ่มเติมว่า ในระยะยาวแนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากมันสำปะหลังเป็นทั้งพืชอาหาร วัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และเป็นพืชที่ใช้ผลิตพลังงานทดแทน จึงมีตลาดรองรับอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะแป้งมันสำปะหลังแปรรูป ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูง และมีความต้องการเพิ่มขึ้นตามการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารคนและอาหารสัตว์ เครื่องสำอาง และยา เป็นต้น จึงถือเป็นโอกาสของเกษตรกรและผู้ประกอบการไทย ที่จะขยายการส่งออกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกรมฯ พร้อมสนับสนุนด้วยการเดินหน้าเจรจาการค้าหลักดันให้ประเทศคู่ค้าเปิดตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้ไทย ภายใต้การเจรจาเอฟทีเอรอบต่าง ๆ ทั้งการทบทวนความตกลงกับคู่ค้าที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน คือ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย และความตกลงเอฟทีเอที่อยู่ระหว่างการเจรจา เช่น การเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป) การเจรจากับตุรกี ปากีสถาน และศรีลังกา รวมถึงการเจรจาเปิดตลาดกับคู่ค้าใหม่ในอนาคต

ที่มา: <https://www.ryt9.com/s/beco/3039768> วันที่ 5 ก.ย. 2562

ข่าวสารและความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโครงการ

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ

หลักสูตร “การประเมินวัฏจักรชีวิต และ คาร์บอนฟุตพริ้นต์ของผลิตภัณฑ์”

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกอันเกิดจากสภาวะเรือนกระจกจากกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจากการใช้พลังงาน การเกษตร การพัฒนา และขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม การขนส่ง รวมถึงการตัดไม้ทำลายป่าและการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ สิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม สถาบันวิทยาการ สวทช. ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 2 หลักสูตร คือ “การประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์: Life Cycle Assessment: LCA” ระหว่างวันที่ 6 – 8 พ.ย. 2562 และ หลักสูตร “การประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นต์ของผลิตภัณฑ์: Carbon Footprint of Products: CFP” ระหว่างวันที่ 13 – 15 พ.ย. 2562 ทั้งภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติการ โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับการรับรองโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์ของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประเมินวัฏจักรชีวิตและคาร์บอนฟุตพริ้นต์ของผลิตภัณฑ์ และการนำหลักการประเมินนี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การจัดการที่เหมาะสมในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันด้วยผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผู้ที่สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ Call Center: 0 2644 8150 ต่อ 81895 (คุณบรรยงก์) หรือ 81904 (คุณสุรีย์) และ E-mail: npd@nstda.or.th โดยผู้ที่ลงทะเบียนพร้อมกัน 2 หลักสูตร (หลักสูตร LCA + หลักสูตร CFP) และชำระเงินภายในวันที่ 25 ต.ค. 2562 ท่านจะได้รับส่วนลดทันที 15%

“มันสำปะหลัง” จากพืชเศรษฐกิจฐานเกษตรกรรม...

สู่พืชเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

จากปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายทั่วโลกส่งผลให้โลกร้อน ทำให้ความต้องการอาหารและพลังงานสะอาดที่เพิ่มขึ้นเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงในทุกประเทศ ตลอดช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการกล่าวถึงเศรษฐกิจแห่งความหวังในการลดโลกร้อน ซึ่งจะเปลี่ยนโฉมหน้าวงการอุตสาหกรรม เนื่องจากจะมีมูลค่าการลงทุนตลอด Value Chain ทั่วโลกมากกว่า 7 ล้านล้านบาท และช่วยลดคาร์บอนไดออกไซด์เฉพาะในเมืองไทยได้ถึง 70 ล้านตัน ซึ่งเศรษฐกิจที่ว่ำนี้นี้คือ Bioeconomy หรือ เศรษฐกิจชีวภาพนั่นเอง

Bioeconomy เป็นการนำ 2 ตัวแปรสำคัญ ได้แก่ เกษตรกรรมสมัยใหม่ และ Biorefinery มาบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีและการวิจัยพัฒนา เพื่อให้เกิดคุณค่า สร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนจาก “เศรษฐกิจฐานเกษตรกรรม” ไปเป็น “เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม” โดย Bioeconomy จะใช้สินค้าเกษตรจากมันสำปะหลังและอ้อยเป็นหลัก อย่างที่ผ่านมา มีการพัฒนาพลังงานชีวภาพ เช่น เอทานอล พลังงานไฟฟ้าชีวมวล ขณะที่ในด้านอุตสาหกรรมได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวเคมี ได้แก่ พลาสติกชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต ตลอดจนอุตสาหกรรมทางชีวเภสัชภัณฑ์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่และมีอนาคต และต้องมีการลงทุนทางด้านการวิจัยและพัฒนาจำนวนมาก

World Economic Forum ได้ประมาณการศักยภาพห่วงโซ่มูลค่าของเศรษฐกิจชีวภาพระดับโลกจะมีมูลค่าสูงกว่า 2 แสนล้านยูโร หรือ 7.5 ล้านล้านบาท ภายในปี 2563 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ได้แก่ พลาสติกย่อยสลายได้ที่ผลิตจากวัตถุดิบชีวภาพ อาทิ อ้อย มันสำปะหลัง อาหารแห่งอนาคตที่ผลิตพิเศษตรงตามความต้องการเฉพาะบุคคล ยารักษาโรคที่ผลิตขึ้นสอดคล้องกับ DNA ของคนไข้แต่ละราย (Personalized medicines) และพลังงานไฮโดรเจน (พลังงานแห่งอนาคต) ที่ผลิตจากกลูโคส เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขันจากความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) เนื่องจากมีกลุ่มเกษตรกรที่มีความสามารถในการสร้างผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งในอุตสาหกรรมอาหารและพลังงานชีวภาพที่มีความพร้อมเพื่อพัฒนาไปสู่กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่เรียกว่า Bioeconomy โดยจะเริ่มต้นในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC: Eastern Economic Corridor) โดยจัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ ซึ่งเป็น 1 ใน 12 กลุ่มอุตสาหกรรม S-curve นั้นเอง

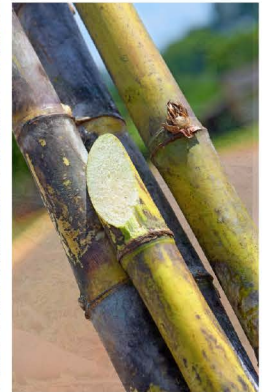
สำหรับแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนา Bioeconomy เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยก้าวขึ้นเป็น Bio Hub ทั้งการผลิตอาหารแห่งอนาคตและศูนย์กลางนวัตกรรมด้าน Bioeconomy ในภูมิภาค ในระยะเวลา 10 ปี มีกรอบการลงทุนคิดเป็นมูลค่าประมาณ 4 แสนล้านบาท แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

- ระยะที่ 1 ปี 2560-2561 เงินลงทุนประมาณ 51,000 ล้านบาท เพื่อต่อยอดการพัฒนาพลังงานชีวภาพ เคมีชีวภาพ อาหาร และชีวเภสัชภัณฑ์ ผลักดันการสร้างอุปสงค์และตลาด
- ระยะที่ 2 ปี 2562-2564 เงินลงทุนประมาณ 182,000 ล้านบาท เพื่อสร้าง Biorefinery Complexes ที่ครบวงจร และเมืองใหม่บนฐานเศรษฐกิจชีวภาพและนวัตกรรมอย่างครบวงจร หรือ Biopolis
- ระยะที่ 3 ปี 2565-2569 เม็ดเงินลงทุนประมาณ 132,000 ล้านบาท เพื่อยกระดับสู่ Regional Hub เป็นต้นแบบอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

คาดว่าภายใน 10 ปี มูลค่าการลงทุน Bioeconomy ในเมืองไทย ตลอด Value Chain จะมากกว่า 4 แสนล้านบาท และในปีที่ 10 จะสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับอ้อยได้มากกว่า 3 แสนล้านบาทต่อปี มันสำปะหลังกว่า 1 แสนล้านบาทต่อปี โดยเกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มเป็น 75,000 บาทต่อคนต่อปี มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งในโรงงานผลิตและการวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่ต่ำกว่า 20,000 ตำแหน่ง และที่สำคัญยังเป็นการลดคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากการใช้ฟอสซิลได้มากถึง 70 ล้านตัน

ศูนย์ EIC ธนาคารไทยพาณิชย์ วิเคราะห์ว่าความต้องการผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะส่งผลให้มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพมากขึ้น เช่น ที่ประเทศญี่ปุ่น มีเป้าหมายเพิ่มการใช้ไบโอพลาสติกจากราว 70,000 ตัน ในปี 2013 เป็น 2 ล้านตันภายในปี 2030 สหรัฐอเมริกา มีมาตรการบังคับให้หน่วยงานภาครัฐซื้อสินค้าจากอุตสาหกรรมชีวภาพ และ ในสหภาพยุโรป ที่เสนอให้มีการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบที่ทำจากวัสดุชีวภาพ 10% ภายในปี 2030 โดย European Bioplastics คาดการณ์ว่า กำลังการผลิตพลาสติกชีวภาพของโลกจะเพิ่มราว 24% จาก 2.11 ล้านตันในปี 2018 เป็น 2.62 ล้านตันในปี 2023

ที่มา: Salika Knowledge sharing space วันที่ 1 ก.ย. 2562 (<https://www.salika.co/2019/09/01/thailand-bioeconomy/>)

“มหันตภัยโรคใบด่างมันสำปะหลัง...เป็นแล้วไม่มีทางรักษา ต้องทำลายเท่านั้น”

โรคใบด่างมันสำปะหลัง เกิดจากเชื้อไวรัส Sri Lankan Cassava Mosaic Virus (SLCMV) พบในประเทศศรีลังกา อินเดีย เวียดนามและกัมพูชา นอกจากนี้เชื้อไวรัส SLCMV ยังถูกพบในละหุ่ง สับปะรด และพืชวงศ์ปาล์ม เช่น หนุ่ยยาง น้ำมันมะพร้าว สลัดได โป๊ยเซียน พญาไร้ใบ เป็นต้น โรคใบด่างนี้สันนิษฐานว่าแพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561 โดยพบการระบาดที่ จ.รัตนคีรี ราชอาณาจักรกัมพูชาก่อน แล้วแพร่เข้ามาใน จ.สระแก้ว จากนั้นขยายออกไปยังพื้นที่ปลูกมันอื่น ๆ โดยมีสาเหตุหลักมาจากการนำท่อนพันธุ์มาจากต้นที่เป็นโรคมานำปลูก จึงทำให้แพร่กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีแมลงห้ำหิวชาวยาสูปเป็นพาหะ ไปดูดน้ำเลี้ยงจากต้นที่เป็นโรคแล้วไปแพร่กระจายไปยังพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังอื่น โดยพืชอาศัยของแมลงห้ำหิวชาวยาสูปเป็นพืชที่ปลูกทั่วไป ได้แก่ ยาสูป กะเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง สะระแหน่ แมงลัก ยี่หระ พืชตระกูลพริก-มะเขือ-แตง-ถั่ว อีกทั้งสถานการณ์ภัยแล้งเกิดขึ้นทำให้ชาวยาสูปปลูกมันไปแล้ว 2-3 รอบเสียหายหมด ต้องปลูกใหม่อีก เกษตรกรจึงต้องการท่อนพันธุ์มากขึ้น มีการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากพื้นที่เกิดโรคไปยังจังหวัดอื่น ๆ ส่งผลให้ระบาดเป็นวงกว้างขึ้น

อาการของโรค สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ต้นเป็นโรคที่เกิดจากการใช้ท่อนพันธุ์ที่เป็นโรค - ยอดแตกใหม่แสดงอาการเหลือง ใบด่าง เหลือง หักงอ เสียรูปทรง ต้นแคระแกร็น ไม่เจริญเติบโต ไม่สร้างหัวหรือหัวลิบเล็ก หากระบาดรุนแรงผลผลิตจะลดลง 80 - 100%
2. ต้นเป็นโรคที่เกิดจากแมลงห้ำหิวชาวยาสูป - ต้นใบล่างปกติ แต่ยอดใบด่าง เหลือง หักงอ เสียรูปทรง หากติดเชื้อตอนมันอายุน้อย ต้นจะแคระแกร็น หัวลิบเล็ก ถ้าติดเชื้อตอนมันอายุมาก ผลผลิตจะลดลง 30 - 40%

การป้องกันโรค (กรณีไม่พบการระบาด)

1. ห้ามนำเข้าและสอดส่องการลักลอบนำเข้าท่อนพันธุ์จากต่างประเทศ
2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่ทราบแหล่งที่มา ไม่เป็นโรค หรือจากแหล่งพันธุ์ที่มีการรับรอง
3. หลีกเลี่ยงการปลูกพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรค เช่น พันธุ์ 89 ควรเลือกปลูกพันธุ์ที่พบการระบาดของโรคน้อย เช่น เกษตรศาสตร์ 50 หรือ ระยอง 72
4. หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างน้อยทุก 2 สัปดาห์
5. ป้องกันและกำจัดแมลงห้ำหิวชาวยาสูป โดยพ่นสารเคมี เช่น อิมิดาโคลพริล 70% WG 12 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% SL 20 มก./น้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทแซม 25% WG 12 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
6. หากพบต้นมันสำปะหลังแสดงอาการใบด่าง ต้องแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอหรือจังหวัดทันที

การป้องกันโรค (กรณีพบการระบาด)

1. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้แจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอหรือจังหวัดทันที เพื่อตรวจวินิจฉัย
2. หากพบต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคให้ดำเนินการ ดังนี้
 - กรณีพบการเริ่มระบาด ให้ถอนต้นมัน (กรณีมันต้นเล็กยังไม่ลงหัว) หรือ ตัดเฉพาะต้นมัน (กรณีมันต้นลงหัวแล้ว) ตัดเป็นท่อนก่อนใส่ถุงดำ/กระสอบมัดปากถุงให้สนิท และนำไปตากแดดไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือ จนกว่าต้นมันจะตาย
 - กรณีพบการระบาดเป็นวงกว้าง ให้ถอนต้นมันทั้งแปลงโดยไม่ให้เหลือชิ้นส่วนในแปลง นำไปทิ้งในหลุมลึกไม่น้อยกว่า 2 - 3 เมตร จากนั้นพ่นต้นมันด้วยอะมิทริน 80% WG และกลบด้วยดินหนาไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร
3. กำจัดแมลงห้ำหิวชาวยาสูป ตามวิธีการข้างต้น
4. สำรวจติดตามทุก 2 สัปดาห์ หากพบการระบาดเพิ่มเติมต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบทันที
5. หากต้องการนำผลผลิตหัวมันไปจำหน่าย ต้องตัดเฉพาะส่วนหัวมันสดเท่านั้น ห้ามนำท่อนพันธุ์ของต้นที่เป็นโรคไปปลูกหรือขนย้ายไปสู่แหล่งปลูกอื่น

สำหรับสถานการณ์โรคใบด่างมันสำปะหลังในประเทศไทย นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รมว.เกษตรและสหกรณ์ เผยว่า ปัจจุบันพบการระบาดใน 8 จังหวัดแนวชายแดนใกล้ประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สระแก้ว สุรินทร์ ศรีสะเกษ ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และชลบุรี โดยสำรวจแล้วพบว่า จะต้องทำลายแปลงมันสำปะหลังถึง 45,399 ไร่ จากพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดประมาณ 4 ล้านไร่ ซึ่งกรมฯ เห็นชอบการดำเนินการและเบิกจ่ายงบประมาณช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่สามารถขายผลผลิตคุณภาพดีได้เนื่องจากต้นมันในแปลงติดโรคใบด่างมันสำปะหลัง โดยอนุมัติเงิน 272 ล้านบาท แบ่งเป็น ค่าชดเชย 136 ล้านบาท และค่าทำลาย 136 ล้านบาท ทั้งนี้แนวทางจ่ายค่าชดเชยให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่ได้รับผลกระทบจะได้รับไม่เกิน 3,000 บาทต่อไร่และเป็นค่าทำลายไร่ละ 3,000 บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร จะทำลายต้นมันสำปะหลังที่ติดโรค โดยการขุด ถอน และฝังดินทั้งแปลง ด้านกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะเร่งดำเนินการควบคุม ป้องกัน และยับยั้งการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ไม่ให้สร้างความเสียหายต่อการผลิตและการค้ามันสำปะหลังของไทย ตลอดจนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดและต้องถอนทำลายต้นมันสำปะหลังทั้งด้วย ซึ่งจะมีมาตรการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ที่มา:

1. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. คู่มือการสำรวจโรคใบด่างมันสำปะหลัง. พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท นิวัตรธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย). สิงหาคม 2562
2. <http://www.buriramtime.com/archives/5884> วันที่ 6 ก.ย. 2562
3. <http://www.komchadluek.net/news/agricultural/387313> วันที่ 23 ก.ย. 2562

ติดต่อเรา:

โครงการการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมมันสำปะหลังไทย
www.thailandtapiocastarch.net
 E-mail: starchzerowaste@gmail.com
 ผู้จัดการโครงการ: คุณเรณู รมย์เลิศสิทธิ์
 ศูนย์ EcoWaste สวทช. เบอร์โทรศัพท์: (668) 3448 - 3079
 โทรสาร: (662) 452 - 3455